

Annika Damm
Avdelningen för Ekonomisk statistik och analys

Möte i användarrådet för statistik över miljö och miljöräkenskaper den 19 oktober 2023

Närvarande

Anne Lidgard, Vinnova (Ordförande)
Emmelie Johansson, Havs- och vattenmyndigheten
Holger Johnsson, SLU
Daniel Smith, Vattenmyndigheterna
Julia Hytteborn, SMED Luft
Jessica Alvsilver, Naturvårdsverket
Magnus Bång, Jordbruksverket
David von Below, Konjunkturinstitutet
Emma Carlén, Naturvårdsverket
Nancy Steinbach, Tillväxtanalys
Carl-Henrik Eriksson, KEMI
Markus Hoffman, LRF
Åsa Valley, Naturvårdsverket

Från SCB

Petra Nilsson ESA/MS
Ylva Andrist Rangel, ESA/MS/LE
Annika Damm, ESA/MS/MEM (sekreterare)
Axel Ehrling, ESA/MS/MEM
Johanna Takman, ESA/MS/MEM

Frånvarande

Martin Larsson, Klimat- och näringsdepartementet

1-3 Mötets öppnande, dagordning samt förra mötets anteckningar

Anne Lidgard öppnade mötet och hälsade alla deltagare välkomna. Mötesanteckningarna från föregående möte den 2 maj 2023 antogs utan ändring.

4 Aktuellt från SCB

Gd Joakim Stymne förnyar rollen som biträdande gd, Bgd, för att förstärka SCB:s övergripande operativa styrning. Syftet är att ytterligare vässa uppföljningen av prioriteringar och effekthemtagning så att SCB når målen. Bgd ansvarar också för att driva arbetet med SCB:s strategiska inriktning. I samband med detta har Magnus Sjöström utsetts till ny Bgd. Han tillträdde den 11 september.

SCB har som alla andra myndigheter fått ett generellt neddrag på förvaltningsanslaget om en procent (motsvarar ca. 6,3 mnkr). Ev. konsekvenser av neddraget är inte klarlagt utan behöver hanteras i den stundande verksamhetsplanering för kommande år. Det är dock klart att SCB behöver fortsätta arbetet med att realisera effektiviseringar i verksamheten. I budgeten har myndigheten aviserats nya medel för att utveckla information inom skolområdet, för regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser samt för genomförandet av EU:s dataförvaltningsförordning. Regeringens bedömning är att målet om en statistik som är av god kvalitet i stor utsträckning har uppnåtts.

EU:s rådsarbetsgrupp för statistik lyckades under Sveriges ordförandeperiod nå en överenskommelse om ståndpunkt för fortsatta förhandlingar om statistik om befolkning och bostäder, ESOP.

På regeringens hemsida finns nu en remiss med förslag till ändring av den europeiska statistiklagen [Remiss av förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning \(EG\) nr 223/2009 om europeisk statistik, COM\(2023\) 402 - Regeringen.se](#).

Granskningen av svensk europeisk statistik utifrån Code of Practice genomfördes i december 2021. Experternas granskning – Peer review – resulterade i 22 rekommendationer, varav fem klassas som avgörande för att Sverige ska uppfylla Code of Practice. Därefter har SCB tagit fram en åtgärdsplan ("Improvement actions") för samtliga rekommendationer. Eurostat blev försenade med arbetet att ta hand om alla medlemsländers åtgärdsplaner, så den svenska rapporten publicerades inte förrän i somras. Eurostat kommer att följa upp åtgärdsplanerna.

Båda rapporterna är publicerade både på SCB:s och Eurostats webbplats.

[peer-report-sverige-slutlig-maj-20222.pdf \(scb.se\)](#)

[Improvement actions PR Sweden for final SCB review final June 2023](#)

Enligt SCB:s myndighetshandläggare är målet att statistikförordningen med förslagen som finns i den hemställan som SCB skickade in till Regeringskansliet i oktober 2021 ska träda i kraft från 1 januari 2024. Beslut är dock ej fattat än.

Från och med 1 september finns SCB i Örebro i nya lokaler, besöksadressen är Åkullegatan 14.

SCB i omvärlden:

20 okt [Statistikdagen – Statistikens roll i en ny värld! \(scb.se\)](#)

5 Runda runt bordet

Tillväxtanalys

- En omorganisation har genomförts, där 3 avdelningar har blivit 2 avdelningar. Avdelningen för innovation och grön omställning finns inte längre.
- Regeringsuppdrag förstudie förinventering av det företagsfrämjande systemet innebär att förslag på ny datainsamling för övergripande statistik samt förslag till förbättrad tillgång på mikrodata för effektutvärderingar ska göras. En referensgrupp är etablerad där bland annat SCB, sektionen för offentlig ekonomi ingår.
- Energifokus. Enkät om ekonomiska effekter av strömavbrott i samarbete med SCB. Tillväxtanalys rekommenderar SCB:s miljöräkenskaper att titta på Energiinspektionens information från nätägare om kundernas elförbrukning för potentiell användning som dataunderlag till modeller för den egna statistiken. Energiinspektionens data är på 4-5-ställig SNI.
- Projektledare för "Transforma" en ny plattform som ska mäta och följa näringslivets gröna omställning. Basen är OECDs ramverk om grön tillväxt "green growth" Uppbyggnad av plattform för data och visualisering kommer att ske under 2024. Fortsatt samarbete med SCB under nästa år.
- Deltagit i arbetsmarknadsdag på Stockholms universitet som statistikfrämjandet organiserat. Även andra myndigheter kan delta på liknande dagar.

Naturvårdsverket

Neddragningar av anställda samt omorganisationer inom myndigheten.

Inom klimatmålsenheten

- Territoriella utsläpp i jordbruket
- Luftinventeringen
- Olika regeringsuppdrag
- Klimatandelen, utsläpp till luft och gaser
- En klimattullmyndighet kommer att skapas.
- Fortsättning på klimatlivet. Utsläppshandelssystem utvecklas. Fit for 55. ETS, LULUCF
- Klimathandlingsplan
- Utveckling inom luft där takdirektiv för ammoniak på gång. Där har senaste gödselundersökningens resultat inkluderas.

Inom mark och miljöenheten

- Markdirektivet.

Inom biologisk mångfald

- Skog: 16 olika regeringsuppdrag på gång. Samarbete med Skogsstyrelsen.
 - o Digitalt kunskapsunderlag och skogens miljövården
 - o Hyggesfritt
 - o Flera kopplade till skydd
 - o Marktäckdata, påbörjat mindre version tillsammans med bl a SCB. Saknas ännu finansiering för nästa version.
 - o Nordisk workshop om "landcover-use". Finns behov av utveckling av Copernicus.
- EU-strategi
- Uppdrag Viltutredning till ny myndighet som ska skapas för viltvård i samarbete med polisen. Kommer bli en flytt från NV.
- Önskar samarbete med SCB kring ekosystemtjänster.

Konjunkturinstitutet

Olika regeringsuppdrag på gång:

- Analys utveckling av drivmedelspriser, klimateffekter ska rapporteras 2024
- Företagens prissättning
- Effekter av prisförändring inom energiområdet, elasticiteter
- Samarbete med bl a NV, del 2 vägledning för klimatpolitikens effekter

LRF

Grön omställning, fyra delar:

- Klimat, fossilanvändning
- Biologisk mångfald
- Mark-, vatten- och luftvård
- Klimatanpassning

Ny rapport ute på remiss, sammanlagt investeringsbehov och årliga åtgärder.

KEMI

Databas kemikalier och officiella produkter. Utvecklingsarbete där data framöver ska analyseras och myndigheten kan ta fram egna produkter. Satsning på statistiken.

Även satsning på marknadskontroll och inspektion, nästan en fördubbling av inspektörer.

Flytt till nya lokaler.

Publicering av flödesanalys kommer ev försenas (okt/nov).

Pfas-ämnen i kemiska produkter

Regeringsuppdrag plast på gång. T ex ämnen som kan försvåra återvinning av plaster.

Havs- och vattenmyndigheten

Ny bedömning, Miljötillstånden i svenska hav har publicerats för 2016-2021. Tar emot synpunkter t o m 1/3 2024. Ingen positiv läsning fortfarande hög belastning på havet. Finns några ljuspunkter i rapporten, ovanliga fiskarter i Västerhavet ökar och halter av farliga ämnen sjunker.

Myndighetens GD har slutat och det finns en tf.

Vattenmyndigheterna

På gång: Kompensation övergödning, vattenkraft och dricksvattenutveckling.

Jordbruksverket

- Sverige har inte klarat ammoniakmålstaket till 2020. Luftvårdsprogram bereds nu. Förslag till åtgärder utifrån bl a SCBs statistik.
- Vart fjärde år Nitratdirektivet. Ett underlag är gödselmedelsundersökningen.

- CAP-stöden har öppnats upp nu. Ska vara ett samarbete mellan två aktörer för att få fram nya kunskaper inom ett område.
- Miljöförbättrande åtgärder utlysning.
 - o Behovsanpassad kvävegödsling
 - o Åtgärder mot ammoniak
 - o Kadmiumstrategin
 - o Faktorer i marken

SMED Luft

- Just nu pågår en kvalitetssäkringsperiod med Naturvårdsverket, referensperioden 1990-2022.
- Flera projekt pågår, bl a inom klimat och ammoniak.

SLU

Växthusgasläckage inom jordbruket

SMED

Läckage jordbruksmark 2019 kommer till årsskiftet, 1995-2019 uppdateras.

Vinnova

Slutbetänkande av Forskningsfinansieringsutredningen SOU 2023:59 föreslår att tre nya myndigheter inrättas: Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning och Innovationsmyndigheten. Samtidigt föreslår den att de nuvarande myndigheterna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova avvecklas och att den externa forskningsfinansieringen vid Energimyndigheten upphör.

6 Nytt från växtnärlingsstatistiken

Ylva Andrist Rangel presenterade nytt från växtnärlingsstatistiken.

Ordinarie produktion:

- Gödselmedel 2022 publicerades 21 juni.
- Odlingsåtgärder 2022 kommer att publiceras i november. En nyhet är skattning av odling av fånggröda utan miljöstöd.
- Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2022/23 kommer att publiceras i april 2024.
- Tabeller från GU för nitratkänsliga området, referensår 2019 och 2022 klart i november.
- SCB har rekryterat agronomer som har börjat arbeta med skördestatistiken.
- Remissvar till RK om markdirektivet.

Internationellt:

- *Regulation Regulation (EU) 2022/2379 on Statistics on Agricultural Input and Output (SAIO)* innebär fortsatt arbete med genomförandeförordningar och handböcker. Kommer att diskuteras på WG on Agri-environmental statistics i Luxemburg 25-26 oktober.
- Beviljad grantsansökan innebär 36 månaders projekt som startade 1 september. Work package 1 (WP1) kommer innehålla en undersökning om skörderester år 2024. Senaste år som skörderester undersöktes var 2012 och 1997.

Uppdrag:

- GU22-tabeller anpassade för ammoniakberäkningar (SMED-Luft) inklusive särskild översyn av fjäderfä, referensår 2019 och 2022.
- Underlag för utvärdering av LBP 2014-2022 i avseende på växtnäringsbalanser och NH₃-/N₂O-utsläpp (SJV). Start 2024.

7 Nytt från miljöräkenskaperna

Annika Damm presenterade nytt från miljöräkenskaperna.

- Den löpande produktionen fortgår som planerat. Miljöräkenskaperna har nu publicerat ECR Effective Carbon Rates, det vill säga genomsnittligt pris per utsläpp av koldioxid vid nästa publicering av miljöskatter. Nyckeltalen som publicerats sedan början av 2023 uppdateras kontinuerligt under året, som planerat.
- Materialflöden, referensår 2022, kommer att publiceras i början av 2024, denna senareläggning av publiceringsdatum är en EU-anpassning. Kemikalier har inte publicerats under året, som en del av SCB:s besparingar under året.
- Trilog-förhandlingarna (rådet, parlamentet och kommissionen) om uppdaterade miljöräkenskapsförordning pågår.
- Miljöräkenskaperna har flera pågående utvecklingsprojekt för att möta nya krav på rapportering inom skogsräkenskaper, ekosystemtjänster och input-outputräkenskaper. Ansökan om EU-grants har lämnats in för projekt inom skogsräkenskaper, miljömotiverade subventioner, ekosystemtjänster och materialfotavtryck. Alla projekten är ett-åriga.

8 Skatt på utsläpp

Axel Ehrling från miljöräkenskaperna, SCB presenterade om PEDS, potentiellt miljöskadliga subventioner och skatter på utsläpp. Även ECR, Effective Carbon Rates presenterades. Detta är ny statistik som

publicerats under 2023. Dessa publiceras på miljöräkenskapernas sida på www.scb.se under rubriken Tabeller och diagram/Miljöskatter.

9 Förslag till nytt markdirektiv för EU

Åsa Valley från Naturvårdsverket presenterade om direktivet för övervakning av jordhälsa och resiliens, ”markdirektivet”. Målet med det nya direktivet är att uppnå god markhälsa i hela EU till 2050 och att förbättra lagstiftningen för att kunna nå målen.

Diskussion efter presentationen. Möjlighet att koppla vattendistrikt enligt vattendirektivet till markdistrikt enligt markdirektivet diskuterades. Detta kommer att bli en nationell diskussion.

10 Övriga frågor

Inga övriga punkter.

11 Summering och kommande möte

Ordförande tackade samtliga deltagare för deras bidrag och ser fram emot kommande möte som kommer att ske våren 2024.